

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма	<u>«Підприємництво у сфері виробництва, торгівлі та послуг»</u>
Код та найменування спеціальності	<u>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>
Шифр та найменування галузі знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
Ступінь вищої освіти	<u>магістр</u>

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою університету

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	3
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	3
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	4
1.3	Міждисциплінарні зв'язки	4
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	4
2	Зміст дисципліни:	5
2.1	Програма змістовних модулів	5
2.2	Перелік лабораторних робіт	6
2.3	Перелік завдань до самостійної роботи	6
3	Критерії оцінювання результатів навчання	7
4	Інформаційне забезпечення	7

1. Пояснювальна записка

1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Методика викладання у закладах вищої освіти» – надання студентам магістратури цілісної і логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкриття концепції, основи теорії, методики і методології викладання дисциплін у системі, основ методології, теорії та інноваційної методики викладання навчальних дисциплін у системі університетської освіти.

Завдання навчальної дисципліни: опанувати матеріал про дидактичні засади викладання навчальних дисциплін у системі університетської освіти, ключові поняття, категорії, методи, технології методики викладання у вищій школі; з'ясувати місце методичної науки у системі наук; формувати теоретичне уявлення про методику викладання у вищій школі як навчальну дисципліну, її мету і завдання; розглянути особливості традиційних та інноваційних методів викладання у вищій школі, у тому числі – ефективних у системі неформальної освіти дорослих; розглянути й опрацювати сучасні педагогічні теорії викладання у вищій школі; засвоїти методи управління навчально-творчою діяльністю студентів; набути практичні навички аналізу й оцінки якості освітнього процесу за критеріями європейського освітнього простору; розвивати навички планування, організації, проведення та аналізу різних видів навчальних і позааудиторних занять, використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів; апробувати інноваційні прийоми і форми організації навчання, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін; розвивати у студентів магістратури особистих якостей майбутнього педагога, викладача, тьютера; виховувати усвідомлення значущості самонавчання, професійного саморозвитку, психолого-педагогічного самовдосконалення.

В результаті вивчення курсу «Методика викладання у закладах вищої освіти» студенти повинні

знати:

- критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу у вищійшколі;
- між предметні зв'язки методики викладання із іншими дисциплінами;
- сучасні інтерактивні методи навчання студентів;
- форми організації навчання студентів;
- норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів, повідомлення їм та отримання від них зворотнього зв'язку;
- специфіку застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі;
- особливості організаторської, координаційної та управлінської діяльності у вищого навчального закладу;
- психологічні особистісні якості викладача ВШ, професійні вимоги до нього.

вміти:

- аналізувати та впроваджувати у власну діяльність теоретично обґрунтовані положення найсучаснішого педагогічного досвіду; льності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-

- рольової гри, роботи в групах тощо);
- планування структури, змісту, процесу організації лекції, практично-семінарського заняття;
 - укладати лекційні тексти за передбачуваною схемою, планом;
 - творчо проводити семінарські, практичні заняття;
 - добирати оптимальні форми та методи педагогічної діяльності;
 - застосовувати сучасні освітні технології;
 - забезпечувати виконання розвиваючої, координуючої, управлінської функції викладача у ВНЗ;
 - здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.

1.2 Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни курсу «Теоретичні основи харчових технологій» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»](#) та [освітньо-професійній програмі «Підприємництво у сфері виробництва, торгівлі та послуг»](#) підготовки магістрів.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

1.3 Міждисциплінарні зв'язки

Попередні – ділова іноземна мова, управління інноваціями та інтелектуальна власність. Послідовні: дослідницька практика, виконання кваліфікаційної роботи магістра.

1.4 Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на першому курсі у другому семестрі для денної і заочної форм навчання.

Кількість кредитів ECTS: денна – 3,0; годин: денна – 90.

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні	практичні
денна	30	14	-	16
заочна	10	4	-	6
Самостійна робота, годин	Денна – 60, заочна – 80			

2. Зміст дисципліни

2.1 Програма змістовних модулів

Змістовний модуль 1: Теоретико-методологічні основи методики викладання у вищій школі

№ теми	Зміст теми	Денна, год.	Заочна, год.
1.	Система вищої освіти України: загальна характеристика, напрямки розвитку. Головні завдання навчальної дисципліни Загальні положення нового закону України «Про вищу освіту». Структура вищої освіти Вищий навчальний заклад: сучасний статус. Форми навчання	2	0,5
2.	Компетентнісний підхід – нова парадигма розвитку вищої освіти в європейському просторі. Ліцензування і акредитація. Болонський процес як орієнтир розвитку освіти в європейському просторі. Компетентнісний підхід як концептуальна основа змісту, форм і методів навчання, що сприяють <i>здатності до адаптації та дії в новій ситуації</i> . Педагог у сучасній системі вищої .	2	0,5
3.	Планування навчального процесу в умовах розширення самостійності вищого навчального закладу. Навчальний процес у ВНЗ як об'єкт планування. Навчальний план як складова стандарту. Методи і технології навчання у вищій школі. Технології навчання за видами занять.	2	0,5
4.	Організаційно-управлінські аспекти освітнього процесу в системі вищої школи. Методичні основи викладання у закладах вищої освіти. Навчально-методичний комплекс і його складові. Електронні ресурси навчального призначення (електронні бібліотеки, освітня платформа Moodle, інституційні репозитарії, автоматизовані системи укладання бібліографії тощо).	2	0,5
5.	Контроль, його мета і функції. Види оцінювання (формувальне, підсумкове)) та контролю (поточний, проміжний, підсумковий). Атестація. Модульний контроль. Семестровий іспит/ залік. Методика розроблення іспитових завдань і питань до заліків. Підготовка і організація проведення контролю. Вимоги щодо проведення іспитів і заліків. Засоби ІКТ, інформаційно-освітні платформи та їх роль у контрольно-оцінювальній діяльності викладача. Концепція модульно-рейтингового навчання. Відмітні риси модульного навчання. Навчальний модуль. Модульний контроль. Рейтинг успішності студентів і організація його формування. Формування змісту навчальних модулів. Створення умов для організації модульно-рейтингового навчання. Зворотний зв'язок у модульно-рейтинговому навчанні.	2	0,5
6.	Методологічні засади активізації навчально-виховного процесу. Інноваційні педагогічні технології. Форми активізації навчального процесу. Дидактичні засоби активізації процесу навчання. Сучасні педагогічні технології та їх класифікація. Соціально-конструктивістська, когнітивна й гуманітарна педагогіка. Концепція проблемного навчання. Дистанційне навчання. Суб'єкт-суб'єктні відносини у навчальному процесі. Продуктивні методи навчання: проблемно-пошукові, логіко-сміслові, активізувальні, конструктивно-творчі. Методи і прийоми формування критичного мислення. Медіаосвіта у вищій школі. Ігрове проектування. Операційно-рольові і ділові ігри. Методика розробки ділових ігор. Організація проведення ділових ігор.	2	1

7.	<p>Управління навчально-творчою діяльністю студентів закладів вищої освіти. Навчально-творча діяльність студентів: об'єкт і предмет дослідження НТД, методи управління НТД. Таксономія пізнавальних цілей Б.Блума і НТД. Процес управління НТД. Психолого-педагогічні, дидактичні та методичні основи управління НТД студентів. Інноваційні форми взаємодії викладача і студентів сучасного ЗВО: дидактичні ігри у системі управління НТД. Візуальні методи навчання у системі управління НТД.</p> <p>Програми, підручники і навчальні посібники, їх роль у керуванні НТД студентів. Індивідуалізація самостійної роботи студентів: ІНДЗ та організація їх виконання студентами. Проектне навчання. Процес самоуправління НТД студентів. Критерії оцінки позааудиторної роботи.</p> <p>Мета і завдання курсового і дипломного проектування. Кваліфікаційна робота магістра та вимоги до її оформлення. Організація роботи над проектом. Організація захисту проектів.</p> <p>Мета і завдання практичної підготовки студентів ЗВО. Види практик, особливості їх проведення. Вимоги щодо організації проведення виробничої практики. Керівництво виробничою практикою. Організація захисту звітів з виробничої практики.</p>	2	1
Разом з дисципліни		14	4

2.2 Перелік практичних занять

№ теми	Зміст теми	Денна, год.	Заочна, год.
1.	Загальна характеристика вищої освіти та її складових як системи і процесу	2	2
2.	Закони, закономірності та принципи навчання	2	2
3.	Психолого-педагогічні основи засвоєння знань у процесі навчання.	2	-
4.	Поняття про методи, форми та прийоми навчання у вищій школі	2	2
5.	Методи активізації пізнавальної діяльності студентів. Дидактичні вимоги до проведення лекцій	2	-
6.	Технологія та техніка організації та проведення семінарів, практичних, індивідуальних занять	2	-
7.	Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи студентів для формування <i>вмінь адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.</i>	2	2
8.	Технології навчання у вищій школі.	2	-
Всього		16	6

2.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№	Зміст теми	Денна, годин	Заочна, годин
1.	Актуальні проблеми методики викладання у вищій школі	4	5
2.	Дидактичні вимоги до формування змісту навчальних дисциплін	4	5
3.	Лекція як організаційна форма навчання у ВНЗ, її види та функції	4	5
4.	Активізація уваги студентів на лекції	4	5
5.	Різноманітні форми завдань для опитування студентів на	4	5

	практичному занятті		
6.	Приклади проблемних питань з педагогіки	4	5
7.	Методичні рекомендації щодо розв'язання педагогічних ситуацій	4	5
8.	Типові помилки та педагогічно недоцільні дії викладача в проблемній ситуації	4	5
9.	Система комунікативних умінь викладача ЗВО	4	5
10.	Забезпечення взаємного контакту в ситуаціях першого знайомства	4	5
11.	Особливості комунікативної поведінки в процесі спілкування	4	6
12.	Причини виникнення конфліктних ситуацій у педагогічному процесі та шляхи їх розв'язання	4	6
13.	Конкурс педагогічної майстерності як засіб професійного становлення педагога	4	6
14.	Складові авторитету викладача вищого навчального закладу	4	6
15.	Самовиховання як шлях професійного самовдосконалення майбутнього спеціаліста	4	6
	Всього:	60	80

3. Критерії оцінювання результатів навчання
Вид контролю: диференційований залік
Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
	min д/з	max д/з	денна			заочна		
			Кіл-ть робіт	Сумарні бали		Кіл-ть робіт	Сумарні бали	
		min		max			min	max
Робота на лекціях	1/3	2/5	7	7	14	2	6	10
Підготовка до лабораторних / практичних занять	0,5/3	1/5	8	4	8	3	9	15
Робота на практичних / семінарських заняттях	1/3	2/5	8	8	16	3	9	15
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/0,5	2/1	4	4	8	10	5	10
*Виконання індивідуальних завдань	7/5	14/10	1	7	14	1	5	10
Проміжна сума				30	60		34	60
Модульний контроль у поточному семестрі	30/40	26/40	1	30	40	1	26	40
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100

1. Інформаційне забезпечення

Базові (основні):

1. Методика викладання у вищій школі [Текст] : навч. посіб. / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. — Київ : КНТ, 2014. — 262 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnrv.BibRecord.157134>

2. Методика викладання у вищому навчальному закладі [Текст] / С. Еш // Вища школа. — Київ : Знання, 2010. — № 11. — С. 94-108.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnrv.BibRecord.58435>

3. Конспект лекцій з дисципліни "Методика викладання у ЗВО" [Електронний ресурс] : галузь знань 07 "Управління та адміністрування" спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" ступінь магістр / Т. В. Савченко ; відп. за вип. Н. Й. Басюркіна ; Каф. управління бізнесом. — Одеса : ОНАХТ, 2021. — Електрон. текст. дані: 52 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1668457>

4. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Методика викладання у ЗВО" [Електронний ресурс] : галузь знань 07 "Управління та адміністрування" спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" ступінь магістр / Т. В. Савченко ; відп. за вип. Н. Й. Басюркіна ; Каф. управління бізнесом. — Одеса : ОНАХТ, 2021. — Електрон. текст. дані: 23 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT.1620647>

5. Реформа освіти у руслі Болонського процесу та управління якістю безперервної освіти [Текст] / Мадзігон, В., Вачевський, М. // Вища школа. — Київ : Знання, 2011. — № 3. — С. 19-26.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHNT-cnrv.BibRecord.61337>

Додаткова

6. Зубенко О. В., Степанова І. С. Методичні вказівки для підготовки виступу студента на конференції та підготовки презентації. – 2017, 45 с.

7. Культура ділового спілкування [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Зубенко, В. Д. Немцов. — Київ : ЕксОб, 2000. — 200 с.

8. Уліщенко, Андрій. Розвиток креативних якостей педагога в системі підвищення кваліфікації / А. Уліщенко // Освіта і управління. - 2009. - № 1. - С. 126-130.- Библиогр.: с. 130

9. Болонская декларация. Совместная декларация министров образования Европы Болонья, 19 июня 1999 года

10. Нагаев В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. - К.: ЧП, 2007. - 211 с.

11. Авдєєнко, А.П. Інтенсифікація і підвищення ефективності лекційних занять [Текст] / А. П. Авдєєнко, Л. В. Дементій, Г. Л. Юсіна // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. — 2003.-Вип.35.- С.20-25.